

REFERAT 2022-25: Økonomiudvalget d. 14-05-2025

Mødedato Onsdag d. 14. maj 2025 kl. 08:30

Mødested Magistratssalen, Sønderborg Rådhus

Mødedeltagere Erik Lauritzen, Ellen Trane Nørby, Stephan Kleinschmidt, Preben Storm, Didde Lauritzen, Stefan Lydal (Fravær), Jesper Smaling, Bo Kleis Christensen, Jimmy Simonsen (Fravær)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af anlægsbudgettering 2026-29 - Økonomiudvalget.....	4
Godkendelse af driftsomprioriteringer 2026-2029-ØU.....	6
Godkendelse af ansøgning om kommunal garanti for lån til SONFOR Varme - etablering af fjernva	8
Godkendelse af finansiering af DGI Landsstævne 2029.....	11
Godkendelse af finansiering af kystsikring i Gråsten.....	15
Godkendelse af mulighed for at modtage tabt arbejdsfortjeneste for byrådsmedlemmer.....	18
Godkendelse af anvendelse af Arbejdsskadesikringslovens § 16 om aktiv skadebehandling.....	20
Godkendelse af markareals udtagning fra salgslisten af hensyn til fremskaffelse af erstatningsnatur.	22
Godkendelse af forslag til politisk organisering i forbindelse med implementering af sundhedsrefor	24
Godkendelse af forløbsmodel for helhedspleje efter ældreloven.....	27
Godkendelse af reviderede vedtægter for Ældrerådet.....	32
Godkendelse af valgformen til ældrerådsvalget 2025.....	34
Orientering om ledelsesinformation 2025 - ultimo april 2025 - ØU.....	37
Orientering om ledelsesinformation 2025 – Ultimo april 2025 - Byrådet.....	38
Lukket: Godkendelse af prioritering af byggemodninger 2025.....	41
Godkendelse af Sønderborg Kommunes deltagelse i ansøgningsrunde.....	42
Generel orientering.....	45
Lukket: Orientering fra formand, medlemmer og direktion.....	46
Lukket: Underskriftsside 14-05-2025.....	47

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

22/420

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Godkendt.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 2: Godkendelse af anlægsbudgettering 2026-29 - Økonomiudvalget

25/4218

Sagsresumé

Udvalgene drøfter på deres april og maj møder potentielle nye anlægselementer. Forslag til nye anlægselementer vil, efter udvalgenes behandling, blive vedlagt det samlede budgetmateriale for årene 2026-29 som særskilt bilag.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at godkende

- Indstilling om nye anlægselementer

Sagsfremstilling

Jævnfør budgethandleplanen for 2026-29 skal fagudvalgene drøfte og indstille potentielle nye anlægselementer til budget 2026-29 på udvalgenes majmøder. Udvalgene har deres første drøftelser på april møderne.

De stående udvalg indtager dels en rolle som fagudvalg, dels en rolle som part i den tværgående budgetproces med fælles ansvar for realisering af de vedtagne budgettiltag.

Med afsæt i ikke-disponerede råderum på anlægssiden i år 2026-2029 forudsættes mulighed for at fremføre forslag til nye tiltag på anlægsbudgettet fra budgetåret 2026, idet det dog bemærkes, at aktuelt udestår finansiering af allerede truffne politiske beslutninger.

Ønsker om nye anlæg behandles i udvalgene med henblik på indstilling på møderne i maj.

Forslag til nye anlægselementer vil, efter udvalgenes behandling, blive vedlagt det samlede budgetmateriale for årene 2026-29 som særskilt bilag.

Vedlagt som bilag er oversigt over potentielle nye anlægselementer på udvalgets område.

Oversigten indeholder oplysninger om hvor ønsket vedrørende de konkrete anlægselementer er opstået, samt forvaltningens umiddelbare kategorisering af de enkelte projekter. Det bemærkes, at kategoriseringen alene er udtryk for en administrativ vurdering og at alle projekter vil være genstand for politisk beslutning og prioritering.

Kategoriseringen 1-3 dækker over følgende principper:

1. Projektet vurderes at være ufravigeligt af hensyn til lovgivning, tidligere politiske beslutninger eller lignende.
2. Projektet vurderes at skulle indgå i en politisk prioritering.
3. Projektet vurderes administrativt ikke hensigtsmæssigt i øjeblikket af tidsmæssige hensyn eller lignende, men vurderes at skulle indgå i en politisk prioritering.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltning oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet eventuelle nye anlægselementer vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Godkendt.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Bilag

Anlægsselementer ØU - budgetlægning 2026-2029 - maj

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 3: Godkendelse af driftsomprioriteringer 2026-2029-ØU

25/4210

Sagsresumé

Af budgethandleplanen for 2026-29 fremgår det, at fagudvalgene på deres møder i april og maj, som en del af budgetlægningsprocessen, henholdsvis drøfter og godkender driftsomprioriteringer til budget 2026-29 indenfor deres eksisterende driftsrammer. Herunder driftsomprioriteringer ift. eventuelle reduktionsbehov.

Endvidere kan udvalgene drøfte eventuelle temaer, samt finansiering heraf, som udvalget ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger.

Sagen forelægges til Økonomiudvalgets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at godkende

- eventuelle forslag til driftsomprioriteringer indenfor deres driftsrammer
- eventuelle forslag til temaer, inklusiv finansiering, som udvalget ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger.

Sagsfremstilling

Jævnfør budgethandleplanen tager udvalgene hul på budgetprocessen for budget 2026-29 på deres april-møder. Drøftelserne genoptages på maj-møderne, hvor fagudvalgene godkender de forslag, som de ønsker skal gå videre i budgetprocessen.

Fagudvalgene godkender dels eventuelle forslag til driftsomprioriteringer i budget 2026-29 samt eventuelle forslag til temaer, som fagudvalget ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger.

Driftsomprioriteringer:

Fagudvalgene kan driftsomprioritere inden for egne politikområder. Derudover kan fagudvalgene indstille til Økonomiudvalget, som viderefører til beslutning i Byrådet, at omlacere mellem politikområder inden for udvalgets ansvarsområder.

Temaer til budgetforhandlinger:

Fagudvalgene kan pege på temaer, som de ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger. Temaerne skal være ledsaget af en finansieringsplan.

Forslag til eventuelle temaer, inklusive forslag til finansiering, som udvalgene indstiller til at indgå i det videre budgetarbejde vil, efter udvalgenes behandling i maj blive forelagt Økonomiudvalget i juni og vedlagt det samlede budgetmateriale for 2026-29, som særskilt bilag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Forvaltningen Økonomi og Arbejdsmarked oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser. Indstilling af temaer til budgetprocessen eller driftsomprioritering mellem udvalgets politikområder vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Godkendt.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 4: Godkendelse af ansøgning om kommunal garanti for lån til SONFOR Varme - etablering af fjernvarme på Nordals

25/1750

Sagsresumé

SONFOR Varme A/S er ved at afslutte etableringen af fjernvarme på Nordals. Samlet set er ca. 3.500 forbrugere tilkoblet.

D. 29. april 2025 har SONFOR Varme via mail anmodet om kommunal garantistillelse for et lån på op til 375 mio. kr. til slutfinansiering af ledningsnet i Nordborg, Svenstrup og Guderup med tilhørende pumpestationer, stikledninger og fjernvarmeunits.

Det endelige garantibehov afhænger af endelig finansieringsløsning, idet SONFOR endnu ikke har besluttet om et lån på 105 mio. kr., optaget i et realkreditinstitut med pant, skal omlægges.

En garantistillelse til ovennævnte formål udløser ikke krav om deponering, og påvirker dermed ikke kommunens låneadgang.

Lånet ønskes så vidt muligt optaget i KommuneKredit. Som følge af EU-konkurrenceretslige regler kan KommuneKredit dog ikke belåne allerede igangværende fjernvarmeprojekter. SONFOR er i dialog med KommuneKredit om finansieringsmuligheder, men på grund af den usikkerhed, der er, har SONFOR anmodet om en kommunegaranti, der muliggør at lånet kan optages andre steder end hos KommuneKredit.

I henhold til kommunens finansielle politik er det en generel betingelse for garantistillelse, at lånet optages i KommuneKredit. Der kan dog gøres en undtagelse fra overstående efter konkret anmodning, når der eksempelvis i Elforsyningsloven er særskilte regler om lånoptagelse i forbindelse med VE-selskaber.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet godkender

- Ansøgning om kommunegaranti på op til 375 mio. kr.
- Anmodning om afvigelse fra Sønderborg Kommunes generelle betingelser om, at lånoptagelsen skal ske i KommuneKredit
- Stiftelsesprovision på 1,00 pct. af det garanterede lån (faktisk optagede lån) ved garantistillelse op til 100 mio. kr. og 0,50 pct. for lånebeløb derudover
- Løbende provision af lånet på 1,299 pct., såfremt 100 pct. af lånet finansieres med garanti fra kommunen eller løbende provision af lånet på 1,607 pct., såfremt dele af lånet finansieres med pant i aktiverne

Sagsfremstilling

SONFOR Varme A/S er ved at afslutte etableringen af fjernvarme på Nordals. Samlet set er ca. 3.500 forbrugere tilkoblet.

D. 29. april 2025 har SONFOR Varme via mail anmodet om kommunal garantistillelse for et lån på op til 375 mio. kr. til slutfinansiering af ledningsnet i Nordborg, Svenstrup og Guderup med tilhørende pumpestationer, stikledninger og fjernvarmeunits.

Kommunen har i henhold til lov om varmforsyning §2d hjemmel til at stille den ansøgte garanti. En garantistillelse til ovennævnte formål udløser ikke krav om deponering, og påvirker dermed ikke kommunens låntagning.

Det samlede fjernvarmeprojekt er aktuelt finansieret af tre langsigtede lån på samlet 270,6 mio. kr. samt en byggekredit der forventes at ende på 270 mio. kr.

To af de langsigtede lån er optaget i KommuneKredit med kommunal garanti, hvor hovedstolen udgør 165,6 mio. kr. Det tredje lån udgør 105 mio. kr. og er optaget som et realkreditlån.

Med projektet tæt på færdiggørelse vil SONFOR omlægge byggekreditten på anslået 270 mio. kr. til et endeligt lån. Dertil er SONFOR i overvejelser om at omlægge realkreditlånet og søger derfor om kommunal garanti for op til 375 mio. kr.

Endelig beslutning om slutfinansiering skal træffes i SONFOR's bestyrelse efter en afklaring af konkrete finansieringsmuligheder. Derefter vil SONFOR oplyse det endelige garantibehov samt sammensætning af lån til kommunen, som vil ligge til grund for opkrævning af stiftelsesprovision og løbende garantiprovisionsats.

Lånet ønskes så vidt muligt optaget i KommuneKredit. Som følge af EU-konkurrenceretslige regler kan KommuneKredit dog ikke belåne allerede igangværende fjernvarmeprojekter.

SONFOR er i dialog med KommuneKredit om finansieringsmuligheder, men på grund af den usikkerhed, der er, har SONFOR anmodet om en kommunegaranti, der muliggør at lånet kan optages andre steder end hos KommuneKredit.

I henhold til kommunens finansielle politik er det en generel betingelse for garantistillelse, at lånet optages i KommuneKredit. Der kan dog gøres en undtagelse fra overstående efter konkret anmodning, når der eksempelvis i Elforsyningsloven er særskilte regler om lånoptagelse i forbindelse med VE-selskaber.

Det er en forudsætning, at lånets løbetid er i overensstemmelse med gældende regler i lånebekendtgørelsen samt optages med maksimalt fem års afdragsfrihed, jf. lånebekendtgørelsen § 2, stk. 4. Jf. kommunens retningslinjer er det desuden en forudsætning, at der ikke, uden kommunens godkendelse, indrømmes virksomhedspant eller stilles pant til anden side i et anlæg eller bygning, finansieret af et lån garanteret af kommunen.

På baggrund af en individuel kreditvurdering af låntagers økonomi, rammevilkår m.v. har BDO fastsat en markedskonform garantiprovisionsats til hhv. 1,299 og 1,607 pct., afhængigt af om 100 pct. af lånet finansieres med garanti fra kommunen eller om dele af lånet finansieres med pant i aktiverne.

Såfremt SONFOR fortsat finansierer dele af lånet med et realkreditlån med pant, medfører det en højere risiko forbundet med kommunens garantistillelse i tilfælde af en misligholdelsessituation.

Det er, i det konkrete tilfælde, ikke muligt at anvende minimumssatser på baggrund af EU-kommissionens retningslinjer for små- og mellemstore virksomheder, da dette udelukker selskaber ejet af kommuner.

Af kommunens finansielle politik fremgår det, at forvaltningen beregner et tillæg til den af revisionen fastlagte minimumssats med henblik på at tage højde for de samlede risici for kommunen. I det konkrete tilfælde er det forvaltningens vurdering, at kommunens kriterier for beregning af tillæg, herunder soliditet, muligheden for fuld lånefinansiering og markedssituationen for låntager, er indeholdt i BDO's vurdering. Derfor beregnes der ikke et tillæg i det konkrete tilfælde.

Forvaltningen foreslår således en løbende provision af lånet på enten 1,299 eller 1,607 pct. årligt samt stiftelsesprovision på 1 pct. af det garanterede lån (faktisk optagede lån) ved garantistillelse op til 100 mio. kr. og 0,50 pct. for lånebeløb derudover.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet niveauet for garantiprovisioner følges løbende i forbindelse med årets bevillingsrevisioner.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 5: Godkendelse af finansiering af DGI Landsstævne 2029

23/4054

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 18. december 2024 at acceptere værtskabet for DGI Landsstævne 2029, herunder også den overordnede økonomiske ramme. Den 19. december 2024 blev det offentliggjort, at Sønderborg Kommune fik værtskabet for DGI Landsstævne 2029.

Tilbage udestår en afklaring vedrørende finansieringen af Landsstævnet 2029. Forvaltningen har udarbejdet et notat, hvoraf det fremgår, at Sønderborg Kommune skal forvente en samlet omkostning på 37,7 mio. kr. for værtskabet. Beløbet omfatter bidraget som værtskommune samt et estimeret internt ressourceforbrug, som tager udgangspunkt i indhentede erfaringer fra Svendborg og Vejle samt forvaltningens egne erfaringer fra afholdelse af tidligere store events.

Det foreslås, at der oprettes et anlægsprojekt, hvorfra udgifterne til værtskommunebidraget (27,1 mio. kr.) og internt ressourcetræk (10,6 mio. kr.) på i alt 37,7 mio. kr., i 2024 pris- og lønniveau, afholdes. Dertil foreslås at dette konkrete anlægsprojekt årligt, i administrativt budget, prisen skrives med KL's fremskrivningsprocenter på hhv. løn og anlægstilskud.

Forvaltningen anbefaler, at Byrådet godkender den anbefalede finansiering af Sønderborg Kommunes økonomiske andel til DGI Landsstævne 2029.

Sagen forelægges til Byrådets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet godkender

- den foreslåede finansiering.

Sagsfremstilling

Den 18. december 2024 godkendte Byrådet at acceptere værtskabet for DGI Landsstævne 2029, herunder også den økonomiske ramme, såfremt DGI valgte Sønderborg Kommune som værtsby. Den 19. december blev det på et fælles pressemøde mellem DGI og Sønderborg Kommune offentliggjort, at Sønderborg Kommune fik værtskabet for DGI Landsstævne 2029.

I forbindelse med Landsstævnet udarbejdes et samlet budget i fællesskab mellem DGI og værtskommunen, som udgøres af et bidrag fra værtskommunen og en tilsvarende bidrag fra DGI. DGI har oplyst, at værtskommunens bidrag udgør 25 mio. kr. i 2022-niveau. Ved fremskrivning til 2024-niveau er beløbet 27,1 mio. kr. Samarbejdet mellem DGI og værtskommunen er gensidigt forpligtende, hvorfor et eventuelt over- eller underskud fordeles mellem partnerne.

Der er endnu ikke truffet beslutning vedrørende finansieringen af Sønderborg Kommunes økonomiske andel til Landsstævnet 2029. Forvaltningen har udarbejdet et notat, der blandt andet beskriver budgettet i forbindelse med Landsstævnet. Heraf fremgår det, at Sønderborg Kommune skal forvente en samlet omkostning på 37,7 mio. kr. Beløbet omfatter bidraget som værtskommune samt et estimeret internt ressourceforbrug, som tager udgangspunkt i indhentede erfaringer fra Svendborg og Vejle samt forvaltningens egne erfaringer fra afholdelse af tidligere store events.

Nedenstående tabel viser den forventede fordeling af midler frem mod 2029 – økonomien er angivet i 2024 pris- og lønniveau.

Årstal	2025	2026	2027	2028	2029	I alt
Værtskommunebidrag i mio. kr.		0,5	1,6	3,3	21,7	27,1
Internt ressourcetræk i mio. kr. (antal årsværk er angivet i parentes)	0,1 (0,1)	0,1 (0,1)	1,5 (2,0)	3,9 (5,6)	5,0 (7,1)	10,6 (14,8)
I alt i mio. kr.	0,1	0,6	3,1	7,2	26,7	37,7

Note: Det er i ovenstående forudsat, at der herudover indhentes 10 mio. kr. i bidrag fra fonde og sponsorater. DGI er ansvarlig for nationale fonde (5 mio. kr.), mens værtskommunen varetager de lokale fonde og sponsorater (5 mio. kr.).

Det interne ressourcetræk er estimeret på baggrund af gennemsnitlige timepriser i Kultur og Erhverv. Timepriserne er for enkelte personalegrupper vurderet og beregnet, mens timepriserne for lederne på niveau 1-3 er skønnet.

Forvaltningen er i dialog med DGI omkring udarbejdelsen af en overordnet rammeaftale, som forventes underskrevet forud for afholdelsen af DGI Landsstævne i Vejle 2025. Rammeaftalen vil officielt fastlægge overordnede rammer for økonomi, ansvar og rollefordeling, organisering mv. Der vil efter evaluering af afholdelsen af Landsstævnet i Vejle blive udarbejdet en mere specifik samarbejdsaftale, som uddyber og konkretiserer den overordnede rammeaftale.

Økonomi- og Arbejdsmarked foreslår følgende finansiering af de 37,7 mio. kr.

Det fremgik af Ledelsesinformation, behandlet i Byrådet i april 2025, at der aktuelt ikke er taget højde for finansiering af politisk besluttede initiativer, væsentligst Kystsikring i Gråsten, Landsstævne (DGI) i 2029 og opførelse af yderligere studieboliger. Samt at der efter politisk stillingtagen til finansieringen vil ske tilretning af udgifterne i de enkelte budgetår og af kommunens likvide beholdning.

Økonomi- og Arbejdsmarked anbefaler at der tages stilling til finansieringen før sommeren 2025 således, at der tages højde herfor i det økonomiske udgangspunkt for budgetdrøftelserne 2026-2029.

Økonomi- og Arbejdsmarked oplyser at der ikke kan afholdes udgifter til DGI landsstævnet i Sønderborg Kommune før Byrådet har givet bevilling hertil. Dette fremgår af ”Principper og retningslinjer for økonomistyring i Sønderborg Kommune” pkt. 2.6 Anlæg, hvor der står: Anlægsbevillinger gives af Byrådet. Et anlægsarbejde må ikke igangsættes før der foreligger en anlægsbevilling og et tilhørende rådighedsbeløb. Principperne baserer sig på den kommunale styrelseslov.

Der vil således skulle foreligge en bevilling givet af Byrådet forud for igangsætning af de ovenfor politisk besluttede initiativer. Nærværende sag omhandler finansieringen af Landsstævne (DGI) hvor udgifterne afholdes i årene 2025-2029.

Der er på dagsordenen ligeledes et punkt vedrørende Kystsikring i Gråsten mens punkt vedrørende studieboliger planlægges til juni mødet.

Udgiften til landsstævnet

Udgiften eksklusiv buffer er nedenfor opregnet til pris- og lønniveau 2025. Lønandelen er fremskrevet med 3,66 %, mens værtsbidraget er fremskrevet med 3,39 %:

Årstal	2025	2026	2027	2028	2029	I alt
Udgift i 2025-niveau	0,1	0,62	3,21	7,45	27,62	39,00

Økonomi- og Arbejdsmarked foreslår at der oprettes et anlægsprojekt hvorfra udgifterne til værtskommunebidraget (27,1 mio. kr.) og internt ressourcetræk (10,6 mio. kr.) på i alt 37,7 mio. kr., i 2024 pris- og lønniveau, afholdes. Dertil foreslås at dette konkrete anlægsprojekt årligt, i administrativt budget, prisdokumenteres med KL's fremskrivningsprocenter på hhv. løn og anlægstilskud.

Finansiering af anlægsprojektet på 37,7 mio. kr. i pris- og lønniveau 2025 indarbejdes for 2025 i 2. bevillingsrevision og for de efterfølgende år i det administrative budget som beskrevet nedenfor:

2025 bevillingsrevision

- 2025 - udgiften på 0,1 mio. kr. indarbejdes i 2. bevillingsrevision 2025 – finansieres af restråderum på anlæg i 2025.

Administrativt budget

- 2026 – udgiften på 0,62 mio. kr. indarbejdes i det administrative budget 2026 med en modpost på anlægsråderummet, hvorved råderummet reduceres fra 26,3 til 25,68 mio. kr.
- 2027 – udgiften på 3,21 mio. kr. indarbejdes i det administrative budget 2027 med en modpost på anlægsråderummet, hvorved råderummet reduceres fra 32,0 til 28,79 mio. kr.
- 2028 – udgiften på 7,45 mio. kr. indarbejdes i det administrative budget 2028 med en modpost på anlægsråderummet, hvorved råderummet reduceres fra 37,5 til 30,05 mio. kr.
- 2029 – udgiften på 27,62 mio. kr. indarbejdes i det administrative budget 2028 med en modpost på anlægsråderummet, hvorved råderummet reduceres fra 37,5 til 9,88 mio. kr.

2025 bevillingsrevision – styrkelse af anlægsråderum i 2029

Dertil foreslås at der ved 2. bevillingsrevision 2025 afsættes 25 mio. kr. til at øge anlægsråderummet i 2029 - såfremt dette kan finansieres af et eventuelt restbeløb, fra de 48 mio. kr. der er afsat til efter- og midtvejsregulering af overførselsudgifterne i 2025.

Det bemærkes endvidere at eventuelle senere fondsbidrag / sponsorater, der ikke er inkluderet i nærværende sag, vil blive omfattet af en afregning af moms på 17,5%, hvilket der skal tages højde for, såfremt der senere søges om en indtægtsbevilling hertil.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet de bevillingsmæssige konsekvenser medtages ved henholdsvis 2. bevillingsrevision 2025 og det administrative budgetarbejde for årene 2026-2029 i august, som foreslået ovenfor i sagen.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

For stemte et flertal bestående af Dikke Lauritzen (A), Jesper Smaling (A), Preben Storm (A), Erik Lauritzen (A), Stephan Kleinschmidt (S) og Ellen Trane (V).

Imod stemte: Bo Kleis Christensen (D).

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 6: Godkendelse af finansiering af kystsikring i Gråsten

25/8641

Sagsresumé

I budgetaftalen for 2025-2028 fremgår det, at for at sikre at Gråsten kan bibeholdes som et attraktivt og trygt sted at bo, og forebygge skader ved kommende stormfloder og skybrud, er der arbejdet med beskrivelse af kystbeskyttelses- og klimatilpasningsanlæg i Gråsten.

Aftaleparterne afsætter til klimatilpasningsanlæg i Gråsten i alt 1.700 t. kr. fordelt over 2025 og 2026. Heraf disponeres 200 t. kr. til, i samarbejde med Gråsten Forum, at skabe merværdi i byrummet i sammenhæng med kystsikringen.

Aftaleparterne anerkendte, at kystsikringsprojektet i Gråsten ikke er færdigfinansieret med de afsatte midler i 2025 og 2026. Kystsikringen i Gråsten er anslået til at koste 17-20 mio. kr., den kommunale andel vil beløbe sig til ca. 7 mio. kr. Det blev tilkendegivet, at Sønderborg Kommune er indstillet på at løfte sin andel af udgifterne, når projektet skal realiseres.

Af de ca. 7 mio. kr. mangler der finansiering til 5,5 mio. kr. til kommunens forventede andel af bidragsfordelingen.

Forvaltningen anbefaler, at Økonomiudvalget godkender den anbefalede finansiering af Sønderborg Kommunes økonomiske andel til kystsikring i Gråsten.

Sagen forelægges til Byrådets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet godkender

- den foreslåede finansiering.

Sagsfremstilling

I Sønderborg Kommunes Handleplan for Klimatilpasning fremgår det, at der skal besluttes en helhedsorienteret plan for stormflodsbeskyttelse af Gråsten og Egersund. I juni 2023 besluttede Natur-, Klima- og Miljøudvalget at gå et skridt længere, og vedtog at der skulle udarbejdes et projektforslag til en stormflodsbeskyttelse i Gråsten.

Kystbeskyttelsesprojekt Gråsten Havnefront er et såkaldt kommunalt fællesprojekt, som skal følge proceduren beskrevet i Kystbeskyttelseslovens kap. 1a (se bilag 1). Sønderborg Kommune har udfærdiget et projektforslag og myndigheden har derefter indhentet den lovpligtige udtalelse fra Kystdirektoratet omkring projektet.

Den 4. december 2024 besluttede Natur-, Klima- og Miljøudvalget at fremme kystbeskyttelsesprojekt Gråsten Havnefront.

Kystbeskyttelsesprojekt Gråsten Havnefront
Projektområdet spænder fra Sildekulevej i vest til Fiskerisvej i øst, og stormflodsbeskyttelsen kommer til at bestå af en

kombination af diger og højvandsmure. For at sikre passage vil højvandsmuren, på dele af strækningen, udføres som en demonterbar mur (mobilløsning), som skal monteres, når der varsles om stormflod. I bilag 2 findes et oversigtskort over projektet.

Udgangspunktet for projektet er et beskyttelsesniveau (sikringskote) på 2,5 m plus et bølgetillæg på 10-40 cm, som blev besluttet af Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 6. marts 2024. Dette svarer til en 100-års hændelse i år 2050.

Sønderborg Kommune har som en del af projektforslaget udarbejdet et forslag til bidragsfordeling til finansiering af projektet. Dette forslag blev gennemgået på et udvalgsmøde i Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 12. juni 2024. Den endelige beslutning om bidragsfordelingen skal fastlægges i forbindelse med udarbejdelse af tilladelsen til projektet og vil blive sendt til partshøring blandt de involverede borgere og virksomheder. Dette sker som en del af høringsprocessen for den samlede tilladelse.

Den totale anlægsudgift for kystbeskyttelsesprojektet er anslået til ca. 17-20 mio. kr. I budgetaftalen 2025-2028 er det anslået, at den kommunale andel vil beløbe sig til ca. 7 mio. kr. efter den endelige bidragsfordeling.

Statens Kystpulje

Der er indsendt en ansøgning til Statens Kystpulje i 2023, 2024 og 2025 for finansiering af projektet. Kommunen fik ikke tilsagn i 2023 og 2024. Den forventede samlede anlægsomkostning for projektet er 16.118.473 kr. ekskl. moms. Det maksimale tilskud, der kan opnås i puljen 2025, er 40 % af de samlede omkostninger.

Tilsagn/afslag fra kystpuljen forventes at ske medio 2025 og projektet skal være etableret senest 5 år efter, dvs. medio 2029, for at beløbet udbetales. Andelen fra kystpuljen kan indgå i bidragsfordelingen.

Modellen for bidragsfordelingen fastsættes af kystmyndigheden og det endelige beløb ligger tidligst klar i 2027, da det afhænger af den videre detailprojektering.

Økonomi- og Arbejdsmarked foreslår følgende finansiering af de 5,5 mio. kr.

Det fremgik af Ledelsesinformation, behandlet i Byrådet i april 2025, at der aktuelt ikke er taget højde for finansiering af politisk besluttede initiativer, væsentligst Kystsikring i Gråsten, Landsstævne (DGI) i 2029 og opførelse af yderligere studieboliger. Samt at der efter politisk stillingtagen til finansieringen vil ske tilretning af udgifterne i de enkelte budgetår og af kommunens likvide beholdning.

Økonomi- og Arbejdsmarked anbefaler, at der tages stilling til finansieringen før sommeren 2025 således, at der tages højde herfor i det økonomiske udgangspunkt for budgetdrøftelserne 2026-2029

Økonomi- og Arbejdsmarked oplyser, at der ikke kan afholdes udgifter til Kystsikringen i Gråsten før Byrådet har givet bevilling hertil. Dette fremgår af "Principper og retningslinjer for økonomistyring i Sønderborg Kommune" pkt. 2.6 Anlæg, hvor der står: Anlægsbevillinger gives af Byrådet. Et anlægsarbejde må ikke igangsættes før der foreligger en anlægsbevilling og et tilhørende rådighedsbeløb. Principperne baserer sig på den kommunale styrelseslov.

Der vil således skulle foreligge en bevilling givet af Byrådet forud for igangsætning af de ovenfor politisk besluttede initiativer. Nærværende sag omhandler finansieringen af Kystsikringen i Gråsten, hvor udgifterne afholdes i årene 2025-

2027.

Der er på dagsordenen ligeledes et punkt vedrørende finansiering af Landsstævne (DGI) i 2029, mens punkt vedrørende studieboliger planlægges til juni mødet.

Økonomi- og Arbejdsmarked foreslår, at der oprettes et anlægsprojekt, på i alt 5,5 mio. kr., der finansieres som beskrevet nedenfor.

2025 bevillingsrevision:

- Udgiften på 0,5 mio. kr. indarbejdes i 2. bevillingsrevision 2025 - finansieres af restråderum på anlæg i 2025.

Administrative budget:

For årene 2026 og 2027 indarbejdes yderligere 5 mio. kr. i det administrative budget, fordelt med:

- 2026 – udgiften på 2,5 mio. kr. indarbejdes i det administrative budget 2026 med en modpost på anlægsråderummet, hvorved råderummet reduceres fra 25,68 mio. kr. til 23,18 mio. kr.
- 2027 – udgiften på 2,5 mio. kr. indarbejdes i det administrative budget 2027 med en modpost på anlægsråderummet, hvorved råderummet reduceres fra 28,79 mio. kr. til 26,29 mio. kr.

Ovenstående forslag er under forudsætning, at indstillingen om finansieringen af Landsstævne (DGI) godkendes.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet de bevillingsmæssige konsekvenser medtages ved henholdsvis 2. bevillingsrevision 2025 og det administrative budgetarbejde for årene 2026-2029 i august, som foreslået ovenfor i sagen

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 7: Godkendelse af mulighed for at modtage tabt arbejdsfortjeneste for byrådsmedlemmer

25/8111

Sagsresumé

Reglerne omkring tabt arbejdsfortjeneste for byrådsmedlemmer ændres pr. 1. januar 2026. Det har hidtil været en ret for det enkelte medlem at benytte sig af ordningen om udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter de gældende regler og mod en reduktion i det faste vederlag. Fremover skal Byrådet senest 6 måneder før en funktionsperiodes udløb træffe beslutning om, hvorvidt dette skal være en mulighed for Byrådets medlemmer. Hvis Byrådet beslutter, at det er muligt at modtage tabt arbejdsfortjeneste, er det fortsat op til det enkelte medlem at beslutte, om man ønsker at være omfattet eller ej.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet godkender

- at Byrådet gives mulighed for at modtage tabt arbejdsfortjeneste.

Sagsfremstilling

Byrådsmedlemmer har hidtil haft en ret til at modtage tabt arbejdsfortjeneste som en del af deres vederlag mod en reduktion i det faste vederlag. Beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste beregnes efter reglerne herom, og forudsætter at vedkommende har lidt et tab i forbindelse med varetagelsen af hvervet som byrådsmedlem. Hidtil har det enkelte medlem skulle beslutte, om man ønskede at benytte sig af denne ordning, og beslutningen gjaldt for et regnskabsår ad gangen.

Reglerne ændres pr. 1. januar 2026, hvorefter det er Byrådet, der træffer beslutning om, hvorvidt det skal være muligt at vælge en ordning med tabt arbejdsfortjeneste. Hvis Byrådet beslutter at ordningen fortsat skal være mulig, er det fortsat op til det enkelte medlem at beslutte, om man vil være omfattet af den, eller om man ønsker at modtage de fastsatte ordinære vederlag. Beslutningen vil også fremover skulle træffes for et regnskabsår ad gangen. Beslutningen skal træffes forud for regnskabsårets begyndelse (1. januar), dog kan man i valgperiodens 1. år træffe valget senest 1. februar. Det er med de nye regler desuden en forudsætning, at Byrådet senest 6 måneder forud for funktionsperioden træffer beslutning om, at ordningen skal være mulig. Beslutningen gælder for den kommende funktionsperiode. Der skal derfor senest den 30. juni 2025 træffes beslutning om ordningen skal være gældende for perioden 1. januar 2026-31. december 2029. Beslutningen er bindende og kan ikke efterfølgende ændres.

Ordningen har været sparsomt brugt, men har dog været anvendt af enkelte medlemmer igennem de seneste valgperioder. På den baggrund anbefaler Forvaltningen, at Byrådet godkender at ordningen også fremover vil være mulig at tilvælge.

Byrådet har beslutningskompetencen og den kan ikke delegeres til udvalg eller forvaltning.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet udgiften afholdes inden for det eksisterende budget.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Bilag

Notat om regler om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.pdf

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 8: Godkendelse af anvendelse af Arbejdsskadesikringslovens § 16 om aktiv skadebehandling

25/962

Sagsresumé

I december 2023 vedtog Folketinget en række ændringer af Arbejdsskadesikringsloven. En ny bestemmelse i lovens § 16 giver hjemmel til, at selvforsikrede arbejdsgivere – herunder selvforsikrede kommuner – kan tilbyde skadelidte at afholde udgifter til konkrete indsatser, der kan understøtte skadelidtes mulighed for at bevare eller genskabe tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at godkende

- at Forsikringsenheden kan bruge § 16 i skadebehandlingen af arbejdsulykker efter et konkret og individuelt skøn fra sag til sag.

Sagsfremstilling

Efter lovændringen af Arbejdsskadesikringsloven i december 2023 har selvforsikrede arbejdsgiver i Arbejdsskadesikringslovens § 16 mulighed for at afholde udgifter til konkrete indsatser, der kan understøtte skadelidtes mulighed for at bevare eller genskabe tilknytningen til arbejdsmarkedet, når udgifterne ikke kan afholdes efter Arbejdsskadesikringslovens § 15, Sundhedsloven eller som led i behandling på offentligt sygehus.

Sønderborg Kommune er selvforsikret på arbejdsulykker. Forsikringsenheden varetager skadebehandlingen af anmeldte arbejdsulykke.

Forsikringsenhedens primære udgifter efter § 15 er udgifter til fysioterapi og kiropraktorbehandling. Øvrige udgifter efter § 15 kan være brilleerstatning, tandbehandling, medicin, transport og hjælpemidler.

I § 16 udvides mulighederne for skadebehandling. I lovens forarbejder er eksempler på konkrete indsatser følgende:

- Stressbehandlinger hos psykolog
- Lindrende smertebehandling
- Særlige hjælpemidler
- Betaling af kørekort til bestemt maskine
- Betaling for et personligt tilpasset sæde

Forudsætningerne for at kunne benytte § 16 er følgende:

- Hjemlen gælder i forhold til kommunalt ansatte medarbejdere, som er kommet ud for en arbejdsulykke. Hjemlen omfatter ikke tilfælde, hvor der er tale om en erhvervssygdom
- § 16 er en mulighed, men ikke en pligt. Dvs. at skadelidte ikke har et retskrav på at få betalt en behandling eller indsats. Herudover gælder Arbejdsskadesikringslovens klagebestemmelser ikke. Skadelidte kan således ikke klage over afslag på et tilbud eller indholdet i et konkret tilbud. Skadelidte er heller ikke forpligtet til at tage imod tilbuddet
- Mulighederne i § 16 gælder i særlige situationer, når den selvforsikrede arbejdsgiver vurderer, at en given indsats eller behandling vil kunne understøtte den skadelidtes mulighed for at bevare eller genskabe tilknytningen til arbejdspladsen eller arbejdsmarkedet generelt.

Kravet for at anvende § 16 er, at der skal være en klar og tydelig indikation på, at indsatsen vil kunne forbedre skadelidtes mulighed for bevare tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed reducere udgifter til erstatning og godtgørelse efter Arbejdsskadesikringsloven. Herudover er det et krav, at de forvaltningsretlige principper skal overholdes, når der skal tages konkret stilling til en indsats.

Siden ikrafttrædelse af lovændringen den 1. juli 2024 har Forsikringsenheden kun haft få henvendelser om konkrete indsatser – i 2024 har der været 2 henvendelser.

Vælger Sønderborg Kommune som selvforsikret arbejdsgiver at afholde udgifter til konkrete indsatser, vil det medføre

- øgede omkostninger til skadebehandlingen i konkrete sager – men det forudsættes, at indsatsen vil medføre en samlet lavere omkostning for hele sagsforløbet, herunder eventuel erstatningsbeløb og hurtigere tilbagevenden til arbejde
- at Forsikringsenheden fremover skal vurdere og træffe afgørelse i de konkrete sager

Forsikringsenheden afholder for nuværende alle direkte udgifter i forbindelse med arbejdsulykker. Forsikringsenheden vil dermed også skulle afholde eventuelle udgifter efter § 16.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet udgifterne afholdes inden for det afsatte budget.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Godkendt.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 9: Godkendelse af markareals udtagning fra salgslisten af hensyn til fremskaffelse af erstatningsnatur

23/2012

Sagsresumé

I denne sag anmodes Økonomiudvalget om at godkende en revurdering af et markareal på Sydals, med henblik på arealets fremtidige anvendelse til erstatningsnatur i cykelstiprojektet Skovby-Trænge.

På baggrund af en screening af en række kommunalt ejede arealer godkendte Økonomiudvalget d. 23. august 2023 forvaltningens vurdering af arealernes naturpotentialer og de resulterende forslag til kommende frasalg af arealerne. Herunder blev et 4,1 ha stort markareal på Sydals vurderet til at kunne sælges som det henligger, da naturpotentialet var skønnet lavt.

Da forvaltningen sideløbende har været på udkig efter et egnet areal til erstatningsnatur til brug for cykelstiprojektet Skovby-Trænge, er der nu lavet en nærmere besigtigelse af markarealet, hvilket har medført en revurdering af arealets naturpotentiale og egnethed til erstatningsnatur.

Arealet vil således kunne pålægges en dyrkningssservitut som sikrer noget af arealet til erstatningsnatur. Dette hindrer ikke at arealet fortsat kan sælges eller bortforpagtes.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at godkende

- at markarealet på Sydals benyttes til erstatningsnatur, idet det pålægges en servitut som sikrer en landbrugsmæssig udnyttelse af arealet som fremmer naturudviklingen på arealet.

Sagsfremstilling

På baggrund af en screening af en række kommunalt ejede arealer godkendte Økonomiudvalget d. 23. august 2023 forvaltningens vurdering af arealernes naturpotentialer og de resulterende forslag til kommende frasalg af arealerne. Herunder blev et 4,1 ha stort markareal på Sydals vurderet til at kunne sælges som det henligger, da naturpotentialet var skønnet lavt.

Da forvaltningen sideløbende har været på udkig efter et egnet areal til erstatningsnatur til brug for cykelstiprojektet Skovby-Trænge, er der nu lavet en nærmere besigtigelse af markarealet, hvilket har medført en revurdering af arealets naturpotentiale, med den konklusion at arealet er egnet til udvikling af erstatningsnatur.

Arealet grænser op til en strandskrænt, og der ligger to søer på arealet, som tidligere er udgravet i forbindelse med et naturprojekt ved Flensborg Fjord. Mod sydvest grænser arealet op til et stort, kommunalt ejet græsareal, som anvendes til parkering for strandgæster ved Kærneland.

For at komme videre med cykelstiprojektet er det et krav, at der fremskaffes et stykke erstatningsnatur, idet cykelstiforløbet over dæmningen til Kegnæs inddrager eksisterende §3-natur. Stiprojektet har stået stille i flere år, fordi der ikke har kunnet findes et egnet areal.

Forvaltningen har i 2023 søgt at fremskaffe erstatningsnatur hos en privat lodsejer, men efter vurderingen af, at kommunens eget areal faktisk er anvendeligt til formålet, vil det være langt lettere for kommunen at benytte det til erstatningsnatur. Desuden er der ikke sammenfald mellem den private lodsejers ønske om grænsedragning for det servitutbelagte areal og kommunens vurdering af hvad der kræves for at kunne anvende det private areal til erstatningsnatur.

Derfor foreslår forvaltningen, at kommunens eget areal pålægges en dyrkningsservitut, som sikrer at arealet fremover kun må anvendes på en måde som fremmer naturudviklingen på arealet. Det betyder konkret, at arealet skal dyrkes med høslæt eller græsning, og at der ikke må tilføres gødningsstoffer. Endvidere vil det, efter vurderingen, være formålstjenligt at reolpløje arealet i starten, hvilket fjerner næringsstoffer fra overfladen, og giver bedre betingelser for indvandring af en naturlig vegetation, uden konkurrence fra næringselskende arter.

Det areal der skal pålægges en dyrkningsservitut skønnes p.t. at være på ca. 0,6 ha (se vedlagte kort). Det svarer omtrent til den dobbelte størrelse af det areal der bliver fjernet via cykelstiprojektet, men der gælder da heller ikke en 1:1 kompensation når der træffes afgørelser om erstatningsnatur. Den største del af erstatningsarealet ligger klemmt mellem de to søer. Arealet har været udlagt i brak i 2024. Søerne er i forvejen §3-beskyttede, og deres areal tæller ikke med i det samlede erstatningsareal.

Med pålæg af en servitut som nævnt, skønnes det servitutbelagte areal at kunne bortforpagtes for anslået 500-1000 kr/ha/år, mod i dag 4000 kr/ha/år. Salgsprisen for det pågældende areal skønnes at falde med 120.000 kr/ha.

Udgifterne til pålæg af servitut, nedgangen i salgsværdi af arealet, reolpløjning og andre nødvendige tiltag vil blive finansieret af anlægsbevillingen til cykelstiprojektet Skovby-Trænge.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, i det de forventede udgifter finansieres af anlægsbevillingen til cykelstiprojektet Skovby-Trænge.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Godkendt.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Bilag

Kortbilag vedr. erstatningsnatur i cykelstiprojekt

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 10: Godkendelse af forslag til politisk organisering i forbindelse med implementering af sundhedsreformen

25/6969

Sagsresumé

Den 15. november 2024 indgik regeringen sammen med flere af Folketingets partier en politisk aftale om en sundhedsreform. Sundhedsreformen træder i kraft den 1. januar 2027, men fra 1. januar 2026 etableres det forberedende sundhedsråd Sønderjylland, hvor Sønderborg Kommune deltager med ét medlem.

For at Sønderborg Kommune kan skabe gode og konstruktive processer til gavn for borgerne i Sønderborg Kommune, må vi sikre gensidig viden og kommunikation mellem områderne. Der er behov for konstruktive, involverende processer og mod til at skabe innovative løsninger for at sikre effektiv implementering af sundhedsreformen. Dette kræver forberedelse og koordinering både politisk og administrativt.

På den baggrund anbefaler forvaltningerne Børn, Uddannelse og Sundhed samt Omsorg og Udvikling, at der etableres en politisk følgegruppe, der sætter retningen for implementering af sundhedsreformen og for deltagelsen i Sundhedsråd Sønderjylland. Forvaltningerne foreslår, at mindst ét af medlemmerne af den politiske følgegruppe er repræsenteret i både Byrådet og i regionsrådet.

Samtidig etablerer forvaltningerne et fællessekretariat. Formålet med fællessekretariatet er at sikre en effektiv, sammenhængende og koordineret forberedelse og implementering af sundhedsreformen på kommunalt niveau samt sikre koordination forud for møder i Sundhedsråd Sønderjylland.

Forvaltningerne ser forslag til politisk og administrativ organisering i forbindelse med implementering af sundhedsreformen som et vigtigt skridt for at understøtte Byrådets vision 2022-2025 på fokusområdet "Et godt liv". Et styrket fokus på Sønderborg Kommunes ønsker og prioriteter for det nære sundhedsvæsen samt styrket koordination vil fremme kommunens position i det brede samarbejde på tværs af sektorer.

Økonomiudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningerne indstiller til henholdsvis Social-, Senior- og Handicapudvalget og Sundhedsudvalget, at Økonomiudvalget godkender

- at etablere en politisk følgegruppe for implementering af sundhedsreformen og Sundhedsråd Sønderjylland, hvor mindst ét af medlemmerne af den politiske følgegruppe er repræsenteret i både Byrådet og regionsrådet.

Sagsfremstilling

Den 15. november 2024 indgik regeringen og et bredt flertal i Folketinget en politisk aftale om en sundhedsreform, der træder i kraft den 1. januar 2027. Sundhedsreformen ændrer sundhedsvæsenets struktur, opgavefordeling og økonomi med formål om at styrke og fremtidssikre det samlede sundhedsvæsen.

De kommunale opgaver vedrørende midlertidige pladser, akutsygeplejen, patientrettet forebyggelse, specialiseret genoptræning og specialiseret rehabilitering overgår til regionen. I den sammenhæng skal Sønderborg Kommune indgå delingsaftale med Region Syddanmark om opgaveoverdragelsen.

Med sundhedsreformen etableres 17 sundhedsråd, som skal erstatte de eksisterende sundhedsklynger. Sundhedsrådene etableres som faste udvalg under regionsrådet, hvori der er repræsentation fra regionsrådene og kommunerne. Allerede fra 1. januar 2026 etableres de forberedende sundhedsråd, hvor Sønderborg Kommune deltager i Sundhedsråd Sønderjylland med ét medlem.

I udkast til lovforslag vedr. ny regional forvaltningsstruktur er oplægget, at det kommunale medlem enten er borgmesteren eller formanden for det stående udvalg, der varetager den umiddelbare forvaltning af hovedparten af kommunens anliggender inden for sundheds-, omsorgs- og socialområdet. Kommunalbestyrelsens udpegelse af kommunens repræsentant skal ske inden kommunalvalget.

Forvaltningerne Børn, Uddannelse og Sundhed samt Omsorg og Udvikling vurderer, at implementeringen af sundhedsreformen kræver et styrket fokus og øget koordinering både politisk og administrativt. Forvaltningerne vurderer ligeledes, at der er behov for at være tæt på nationale og regionale beslutninger vedrørende udmøntning af sundhedsreformen og sundhedsrådene.

Der skal i samarbejde mellem de sønderjyske kommuner og Region Syddanmark udvikles en sønderjysk vision for sundhedsreformen, og Sønderborg Kommune skal udarbejde forslag til delingsaftale og indgå aftale med Region Syddanmark om, hvilke aktiver, passiver, rettigheder, pligter og ansatte der overføres.

På den baggrund anbefaler forvaltningerne, at den politiske følgegruppe, der er nedsat i regi af Sundhedsklynge Sønderjylland nedlægges, og at der i stedet pr. 1. juni 2025 etableres en politisk følgegruppe for implementering af sundhedsreformen og den politiske deltagelse i Sundhedsråd Sønderjylland. Forvaltningerne foreslår, at mindst ét af medlemmerne af den politiske følgegruppe bliver en politiker, der er repræsenteret i både Byrådet og regionsrådet.

Forvaltningerne foreslår følgende sammensætning af den politiske følgegruppe:

- Borgmester
- Formand for Sundhedsudvalget
- Formand for Social-, Senior- og Handicapudvalget
- Næstformand for Sundhedsudvalget
- Næstformand for Social-, Senior- og Handicapudvalget
- Medlem af Byrådet som også er medlem af regionsrådet
- Direktør for Børn, Uddannelse og Sundhed
- Direktør for Omsorg og Udvikling

I forlængelse af sundhedsreformen etablerer forvaltningerne et fællessekretariat. Formålet med fællessekretariatet er at sikre en effektiv, sammenhængende og koordineret implementering af sundhedsreformen på kommunalt niveau samt sikre koordination forud for møder i Sundhedsråd Sønderjylland. De decentrale afdelinger er ansvarlige for implementeringen – fællessekretariatet understøtter med nødvendig viden og koordinering.

Fællessekretariatet består foreløbigt af to medarbejdere, der er forankret i henholdsvis Børn, Uddannelse og Sundhed samt Omsorg og Udvikling. Derudover allokerer forvaltningerne ressourcer til økonomi- og dataunderstøttelse samt understøttelse fra andre fagområder, hvor det er relevant. Der indgås også aftale med Byrådssekretariatet og HR om juristbistand. Der vil ske en vurdering af det samlede kompetence- og ressourcebehov, når der foreligger en aftale mellem Kommunernes Landsforening, Danske Regioner og Regeringen om rammerne for de opgavedelingsaftaler, der udarbejdes i efteråret 2025.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 05-05-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Beslutning Sundhedsudvalget den 07-05-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Desalegn Tufa

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Godkendt med den tilføjelse, at formandskabet i Økonomiudvalget indgår i følgegruppen.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Bilag

Forslag til politisk og administrativ organisering - implementering af sundhedsreformen

Procesplan - Implementering af sundhedsreform

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 11: Godkendelse af forløbsmodel for helhedspleje efter ældreloven

24/27727

Sagsresumé

Ældreloven blev vedtaget den 19. december 2024. Formålet med ældreloven er at etablere rammerne for en ældrepleje, der tager udgangspunkt i den enkelte ældres aktuelle livssituation og behov for at fremme en alderdom præget af størst mulig livsglæde, selvhjulpethed og tid til omsorg og nærvær. Loven bygger på følgende fundamentale værdier:

1. den ældres selvbestemmelse
2. tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse
3. et tæt samarbejde med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

Ældreloven indebærer, at Byrådet skal forholde sig til antallet af pleje- og omsorgsforløb, der tilbydes, og det er en forudsætning, at der er tale om få forløb. Ældrelovens fastsættelse af få forløb har til formål at bidrage til, at hjælp og støtte i videst muligt omfang gives som en kontinuerlig og sammenhængende indsats tilpasset udviklingen i den enkelte borgers behov, og at borgeren således kan forblive i samme forløb længst muligt.

Forvaltningen har derfor udarbejdet et forslag til en forløbsmodel, som har været i høring hos CMU Omsorg og Udvikling, Handicaprådet og Ældrerådet. Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer i forløbsmodellen.

Forløbsmodellen understøtter Byrådets vision om det gode liv for borgeren og Værdighedspolitikken samt forvaltningens spor om borgeroplevet kvalitet. Samtidig betyder de rummelige forløb, at medarbejdernes faglighed i langt højere grad kommer i spil, hvilket understøtter Sønderborg 2030 og forvaltningens spor om kompetente medarbejdere og attraktive arbejdspladser.

Byrådet har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget, at Byrådet godkender

- forløbsmodel for helhedspleje efter ældreloven.

Sagsfremstilling

Ældreloven blev vedtaget den 19. december 2024 med det formål at skabe rammer for en ældrepleje, der fokuserer på den enkeltes livssituation og behov. Loven fremhæver værdier som selvbestemmelse, tillid til medarbejderne og samarbejde med pårørende og lokalsamfund. Helhedspleje og borgernær visitation er centrale principper, hvilket indebærer øget selvbestemmelse og en fast gruppe af medarbejdere hos den ældre. Værdier der også ligger i Værdighedspolitikken.

Værdier i ældreloven

Forvaltningens spor

Den ældres selvbestemmelse

Borgeroplevet kvalitet og tro på borgerens udvikling

Tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse

Kompetente medarbejdere og attraktive arbejdspladser

Et tæt samarbejde med pårørende, lokale

Mere samspil og samskabelse

Formålet med ældreloven er blandt andet at give borgere langt mere indflydelse på den hjælp, de får tilbudt, at der er mere kontinuitet i leveringen af hjælpen og at der er et fokus konstant på rehabilitering. Kontinuitet i leveringen af hjælpen og fokus på rehabilitering understøttes af Sønderborg-modellen.

Ældreloven kræver få, sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der tilpasses borgerens skiftende behov uden nye afgørelser. Sønderborg Kommune skal derfor indføre en ny forløbsmodel for borgere med helhedspleje efter ældreloven baseret på en ugentlig norm. Formålet er mere selvbestemmelse, kontinuitet i hjælpen og kompetente medarbejdere.

Forvaltningen har derfor udarbejdet et forslag til en forløbsmodel for borgere med helhedspleje efter ældreloven. Modellen omfatter fem forløb samt et tillæg. Forløbene er funderet på en gennemsnitlig ugenorm og fungerer som en ramme for at levere helhedspleje. Helhedsplejen i hjemmeplejen og på plejecentrene udføres i samarbejde med borgeren og pårørende og leveres efter faglig vurdering på et tidspunkt, der er fagligt forsvarligt og som passer borgeren.

Forslag til forløbsmodel for pleje efter ældreloven

Udgangspunktet for en forløbsmodel til pleje efter ældreloven er, at serviceniveauet, som er vedtaget for hjælp efter serviceloven, også gælder for hjælp efter ældreloven. Det indebærer, at den økonomiske ramme for hjemmepleje forbliver uændret, og budgettet for 2025 fastholdes. I bilaget er forudsætningerne for forslag til forløbsmodel nærmere beskrevet.

For alle forløb gælder, at de leveres med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte. Det betyder at rehabilitering ikke, som efter serviceloven er en særskilt ydelse, men er en del af det samlede forløb. Genoptræning på grund af sygdom, der ikke skyldes en sygehusindlæggelse kan også indgå i forløbene, jf. ældrelovens § 9.

Derudover indgår også ydelser som klippekortet, ekstra rengøring og betalt vareudbringning i forløbene.

Forløb Beskrivelse

Forløb 1 Hjælp til rengøring.

Forløb 2 Let støtte med meget få og korte besøg ugentligt. Eksempler kunne være hjælp til indkøb udover rengøring eller hjælp til bad.

Forløb 3 Moderat støtte, herunder både personlig pleje og praktisk hjælp med flere, men ofte korte, besøg ugentligt.

Forløb 4 Betydelig støtte, både personlig pleje og praktisk hjælp, med mange besøg ugentligt, ofte daglige besøg på forskellige tider af døgnet af længere varighed.

Forløb 5 Intensiv støtte, både personlig pleje og praktisk hjælp, med flere daglige besøg hele døgnet af længere varighed og eventuelt med en ekstra hjælper. Fx sengeliggende borgere.

Tillæg Anvendes, hvor der er behov for intensiv støtte, der leveres som tillæg til forløb 5 hos særligt plejekrævende borgere.

Forvaltningen arbejder med at udforme serviceinformation om forløbene, så borgerne på hjemmesiden kan se, hvad de har mulighed for at få tilbudt af hjemmepleje samt hvordan hjælpen organiseres og udføres via de faste teams. Som en del af serviceinformationen udarbejdes mål for kvalitet samt værdisæt for helhedsplejen.

Serviceinformationen præsenteres for Social-, Senior- og Handicapudvalget på mødet den 12. juni 2025.

Ældreloven træder i kraft 1. juli 2025. Ældreloven gælder for borgere over 67 år (pensionsalderen 2025) og kan undtagelsesvist gælde for borgere under pensionsalderen, som har en aldersbetinget funktionsnedsættelse. Serviceloven videreføres for borgere under pensionsalderen og borgere over folkepensionsalderen med behov for specialiseret hjælp.

Borgere, der 1. juli 2025 allerede modtager hjemmepleje kan fortsætte med at få plejen leveret efter serviceloven indtil udgangen af juni 2027. Forvaltningen planlægger dog at påbegynde at overføre borgere til ældreloven allerede i 2025, så alle ældre borgere hurtigst muligt bliver omfattet af helhedspleje.

Forvaltningen vil monitorere forløbsmodellen tæt for at sikre at serviceniveauet bevares og at den økonomiske ramme kan fastholdes. Der vil ske en større evaluering af modellen i 2026.

Handicaprådet, Ældrerådet og CMU Omsorg og Udvikling har afgivet høringssvar til forløbsmodellen, jf. bilag:

Høringssvar fra Handicaprådet af den 25. marts 2025:

Handicaprådet har den 25. marts 2025 drøftet høringssvar til ”Forslag til forløbsmodel for helhedspleje efter ældreloven”.

Handicaprådet er meget positive overfor den omlægning, som er igangsat med forløbsmodellen.

Handicaprådet gør opmærksom på, at der skal være særlig fokus på udsatte og udfordrede borgere.

Handicaprådet tilslutter sig i øvrigt Ældrerådets bemærkninger.

Høringssvar fra Ældrerådet af den 28. marts 2025:

Forløbsmodellen skal være ledsaget af informationsmateriale, der formidler og beskriver indholdet til borgere og pårørende, samt sikrer vejledning til personalet.

Der skal formidles offentligt omkring implementeringen af forløbsmodellen i positive toner. Der skal være en særlig opmærksomhed på formidling før og omkring 1. juli 2025, når forløbsmodellen igangsættes.

Den øgede fleksibilitet kræver stor kommunikation og forventningsafstemning mellem borgere og personale.

Ældrerådet ønsker at følge implementeringen af forløbsmodellen tæt.

Ældrerådet er positivt indstillet over for de nye tiltag der kommer i forbindelse med forløbsmodellen og de faste teams.

Perspektiver fra CMU Omsorg og Udvikling af den 11. april 2025:

Forløbsmodellen handler om de tidligere SEL-ydelser i hjemme- og sygeplejen og i de centernære boliger. Det er vigtigt at sikre sammenhængen til sygeplejen – det kommer, når vi drøfter helhedsorienteret pleje.

Opmærksomhed på arbejdsgange – der er nedsat arbejdsgrupper. Der kommer løbende udmelding til medarbejderne.

Vi skal se på løsninger, der sikrer integrationen på tværs af fagområderne, når der udarbejdes en model for helhedspleje. Sikre de tilstrækkelige kompetencer og ressourcer er til stede.

Kompetenceudvikling af medarbejdere i hjemme- og sygeplejen, visitation, midlertidige pladser for at blive klar til opgaven Sikre sammenhæng til plejecentre og CFK.

Implementering af Ældreloven sker i etaper – der vil komme løbende udmeldinger til områderne.

Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer i forløbsmodellen.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet den økonomiske ramme fastholdes.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 05-05-2025

Udvalget anbefaler indstillingen med følgende bemærkning.

Udvalget har anmodet forvaltningen om en orienteringssag til det kommende udvalgmøde, hvor der redegøres for hvorledes klippekortet fremadrettet forventes udmøntet.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Social-, Senior- og Handicapudvalgets anbefaling indstilles.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Bilag

Notat om forudsætninger for udkast til forløbsmodel april 2025

Høringssvar CMU, HR, ÆR

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 12: Godkendelse af reviderede vedtægter for Ældrerådet

24/19344

Sagsresumé

Ældrerådets nuværende vedtægter afspejler, at Ældrerådet indtil nu har afholdt valg som enten brevstemmevalg eller fremmødevalg. Da Ældrerådet har bedt om at få fordele og ulemper ved henholdsvis brevstemmevalg, fremmødevalg og digitalt valg belyst, er der behov for at få tilpasset de gældende vedtægter, så alle valgtyper kan rummes i vedtægterne.

Byrådet har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget, at Byrådet godkender

- forslag om vedtægtsændringer for Ældrerådet.

Sagsfremstilling

Ændringerne i vedtægterne betyder, at hvis valget afholdes som fremmødevalg, bliver ældrerådvalget afholdt samtidigt med kommunal- og regionsrådsvalget.

I tilfælde af at ældrerådvalget afholdes som brevstemmevalg eller som et rent digitalt valg, bliver valget afholdt i oktober forud for kommunal- og regionrådsvalget.

Forvaltningen foreslår, at følgende paragraffer ændres og/eller tilføjes til:

§ 4, stk. 3

Valg finder sted hvert fjerde år i oktober måned forud for valget til byrådet. Valget kan afvikles som traditionelt valg, fremmøde, skriftlig afstemning, brevstemmevalg eller digitalt valg.

Såfremt valget afvikles som traditionelt valg, fremmødevalg kan det være samtidig med valget til byrådet.

Valget organiseres af det afgående Ældreråd i samarbejde med forvaltningen for ældrerådet.

§ 4, stk. 9

Ved stemmeseddel forstås også en digital stemmeseddel (udelukkende en tilføjelse).

§ 4, stk. 10

Byrådet og Ældrerådet beslutter i samarbejde, hvorledes valget skal afvikles (udelukkende en tilføjelse).

§ 4, stk. 11

Hvis valget afvikles digitalt, fremsendes i tilstrækkelig god tid før valget, en valgmeddelelse til den stemmeberettigedes E-boks, eller med posten, hvis den stemmeberettigede er fritaget for E-boks.

På valgdagen eller i perioden for afstemning, skal den stemmeberettigede have mulighed for at logge ind og stemme via E-boks.

For stemmeberettigede der ikke kan stemme digitalt via E-boks, stilles der særskilt digital løsning til rådighed.

Der er ikke ændret i de øvrige paragraffer i Ældrerådets vedtægter. I bilaget ses med tydelig angivelse af ændringer og tilføjelser forslaget til nye vedtægter for Ældrerådet.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 05-05-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Social-, Senior- og Handicapudvalgets anbefaling indstilles.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Bilag

Forslag til vedtægter Sønderborg Kommunes Ældreråd

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 13: Godkendelse af valgformen til ældrerådvalget 2025

24/1628

Sagsresumé

Ældrerådet har arbejdet med og forholdt sig til forskellige valgformer for det kommende ældrerådvalg. Efter grundige overvejelser har Ældrerådet besluttet at anbefale et fremmødevalg, men at både opstilling, tilskrivning, valghandlingen og optællingen foregår digitalt.

Undersøgelser fra Danske Ældreråd viser, at et analogt fremmødevalg, resulterer i en højere stemmeprocent sammenlignet med et rent digitalt valg, som det kendes fra fx repræsentantskabs- og fagforeningsvalg.

For at imødekomme udfordringerne med fremmødevalget, der var i forbindelse med ældrerådvalget i 2021, indstiller Ældrerådet til, at valgformen bliver et digitalt fremmødevalg. Ældrerådvalget vil desuden blive tilrettelagt, så:

- Placeringen og skiltningen ikke tager fokus fra kommunal- og regionsrådsvalget.
- Der er nødvendig afskærmning alle steder.
- De tilfornede til Ældrerådvalget selv kan klare opgaven og afvikle pauser uden hjælp fra bemanningen fra kommunal- og regionsrådsvalget.

Forvaltningen Omsorg og Udvikling varetager det praktiske med bestilling, opsætning og betaling for bl.a. afskærmning, borde, IT mv.

Ældrerådet arbejder for at flest mulige afgiver deres stemme. En høj stemmeprocent styrker Ældrerådets indflydelse og bidrag til at realisere "Et godt liv" for ældre borgere jf. Byrådets vision 2022-2025.

Byrådet beslutter valgformen efter indstilling fra Ældrerådet jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget, at Byrådet godkender

- Ældrerådets anbefaling om at ældrerådvalget foregår som et digitalt fremmødevalg samme adresse som kommunal- og regionsrådsvalg 2025 i særskilte lokaler jf. det vedhæftede bilagsmateriale.

Sagsfremstilling

Det fungerende Ældreråd blev valgt i 2021. Jævnfør Retssikkerhedsloven § 31 stk. 2 skal der være valg til Ældrerådet mindst hvert fjerde år. Der skal derfor være valg til Ældrerådet igen i 2025.

Ved sidste ældrerådvalg, der var et fremmødevalg, var stemmeprocenten 56,2 %, hvilket var væsentlig højere end ved foregående valg, hvor valgformen var brevstemmevalg.

Evalueringen fra sidste kommunal- og regionsrådsvalg pegede på tre hovedudfordringer ved ældrerådvalget som fremmødevalg:

- Manuelle valglister til ældrerådvalget skabte en del kødannelse på valgstederne.

- Ligeledes skabte indretningen på valgstederne en del kødannelse.
- Enkelte stemmesedler havnede i forkerte stemmeurner.

Det fremgår af ”Vejledning om ældreråd”, at hvis ældrerådsvalet afholdes samtidigt med kommunal- og regionsrådsvalget, skal afstemningen til ældrerådsvalet, så vidt det er muligt, foregå lokalemæssigt adskilt fra kommunal- og regionsrådsvalget med særskilte adgangsveje. Ældrerådsvalet må ikke virke forstyrrende på kommunal- og regionsrådsvalget. Kommunal- og regionsrådsvalget har første prioritet i forhold til ældrerådsvalet.

Der vil ved valget i november 2025 være ca. 25.000 stemmeberettigede borgere i Sønderborg Kommune til Ældrerådet. Ca. 3.800 borgere vil være digitalt undtagede, hvilket betyder, at disse borgere ikke har adgang til E-boks.

Ældrerådet har på baggrund af erfaringerne fra det seneste ældrerådsvale i 2021 drøftet forskellige valgformer. Ældrerådet ønsker et digitalt fremmødevalg samtidig og på samme lokaliteter som kommunal- og regionsrådsvalget.

Ældrerådet foreslår, at Ældrerådets valgudvalg besigtiger de steder, der har brug for ekstra opmærksomhed for at sikre adgangsforhold og hensigtsmæssig indretning i forhold til arbejdsvilkår for ældrerådsvalets valgtilforordnede. Ældrerådet foreslår at opstille en iPad på alle valgstederne for at minimere forstyrrelser og undgå lange køer.

Valgtilforordnede fra Ældrerådet vil være til stede for at hjælpe ved tvivlstilfælde, og der vil være markeringer, så valget til Ældreråd bliver tydeligt adskilt fra lokalerne med kommunal- og regionsrådsvalget. På alle 17 valgsteder vil ældrerådsvalet finde sted i egne lokaler.

Ved et digitalt fremmødevalg vil der ikke være problemer med at stemmesedler havner i den forkerte valgurne.

Ældrerådet er opmærksomme på, at de digitalt undtagede også skal have mulighed for at deltage i valghandlingen. Ældrerådet har været i dialog med Borgerservice, som samarbejder om at indsamle stemmer på plejecentre, i eget hjem og på botilbud. Derudover vil digitalt undtagede og andre borgere på 60+ år også kunne afgive deres stemme i Borgerservice via en iPad.

Alle borgerne, der ikke er digitalt undtagede, vil også kunne afgive deres stemme hjemme via et link, som sendes til borgernes E-boks. Det er således en mulighed også at stemme hjemme for de fleste stemmeberettigede.

Sker det, at en borger kommer til at stemme flere gange, vil systemet overskrive og kun registrere den sidst afgivne stemme.

Økonomi

Et digitalt fremmødevalg forventes at kunne afholdes for ca. 400.000 kr. med få ekstra omkostninger, da det meste udstyr fra valget i 2021 kan genbruges.

Beslutter Byrådet at følge Ældrerådets anbefaling om et digitalt fremmødevalg, vil Ældrerådet gennem grundig forberedelse og opfølgning sikre, at valghandlingen kan foregå gnidningsfrit og uden at forstyrre eller tage fokus fra kommunal- og regionsrådsvalget.

Ældrerådet ser umiddelbart to alternativer til det digitale fremmødevalg:

1. Brevstemmevalg, som forventes at være dyrere og resultere i lavere valgdeltagelse. Her vil alene porto til vælgerne være ca. 345.500 kr., og dertil kommer returporto, tryk-omkostninger og andet. - Ved et brevstemmevalg, vil borgere, der ikke kan komme til Borgerservice, kunne afgive deres stemme i hjemmet. Det gælder både for plejecentre, bosteder og i eget hjem.
2. Rent digitalt valg, som også forventes at have en lavere valgdeltagelse og koste ca. 300.000 kr. Her får borgerne tilsendt et link i E-boks. For de digitalt undtagede vil proceduren være den samme, som ved et digitalt fremmødevalg, hvor Borgerservice indsamler stemmer på plejecentre, i eget hjem og på bosteder.

Ingen af forslagene tager højde for udgifter til kommunikationsstrategi, vælgermøder og administrative omkostninger.

Ældrerådsvalet har gennem deres valgperiode kontinuerligt prioriteret midler til det kommende ældrerådvalg. Der er overført i alt 373.000 kr. fra 2023 og 2024 til 2025 til afholdelse af valg. Ældrerådet har i 2025 et budget på 286.789 kr. Det forventes, at forbrugsmønsteret vil være det samme som tidligere år, hvilket betyder, at de vil kunne afsætte ca. 120.000 kr. til valget. Det giver samlet set ca. 500.000 kr. til valget i 2025.

Ældrerådsvalet forventes derfor at kunne afholdes indenfor Ældrerådets egen ramme.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 05-05-2025

Udvalget anbefaler indstillingen med en bemærkning om, at udvalget opfordrer, at så mange borgere som muligt stemmer til ældrerådsvalet hjemmefra.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Social-, Senior- og Handicapudvalgets anbefaling indstilles.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Bilag

Uddrag af retsikkerhedsloven

Tidsplan til ældrerådvalg 2025

Bemærkninger til valglokaler

Oversigt over valglokaler til ældrerådvalg med billeder

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 14: Orientering om ledelsesinformation 2025 - ultimo april 2025 - ØU

25/160

Sagsresumé

Ledelsesinformation giver et overblik over, hvordan økonomien og aktiviteter ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

På nuværende tidspunkt forventes der balance på Økonomiudvalgets driftsområde i 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at tage

- Orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformation 2025 sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status og forventning til årsresultatet.

Status på drift

På nuværende tidspunkt udviser driftsresultatet for Økonomiudvalgets område ultimo april 2025 et forbrug på 732,4 mio. kr., svarende til 31,3% af det korrigerede budget.

Det forventes budgettet er i balance ved årets udgang.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Taget til efterretning.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Bilag

LIS Drift ØU ultimo april 2025

LIS ØU del 2 ultimo april 2025

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 15: Orientering om ledelsesinformation 2025 – Ultimo april 2025 - Byrådet

25/160

Sagsresumé

Ved ledelsesinformationen for 2025 pr. ultimo april 2025 viser driftsvirksomheden - samlet set - et mindreforbrug i forhold til et spænd på +/- 1 % af det korrigerede budget.

Der er på nuværende tidspunkt ikke taget højde for finansiering, i årene 2025-2029, af politisk besluttede initiativer, væsentligst Kystsikring i Gråsten, Landsstævne (DGI) i 2029 og opførelse af yderligere studieboliger. Økonomiudvalget behandler, på maj/juni møderne, forslag til finansiering af de ovennævnte initiativer med henblik på 2. bevillingsrevision 2025 og det administrative budgetoplæg for årene 2026-2029.

Byrådet orienteres om sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet tager

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året. Opfølgning på ledelsesinformationen sker månedligt fra og med april i 2025 for de enkelte udvalg, hvor der gives en status og forventning til årsresultat.

Byrådet orienteres på overordnet niveau med udgangspunkt i de enkelte udvalgs forventninger.

Driftsvirksomheden:

Det samlede driftsresultat ultimo april 2025 viser et forbrug på knap 1,3 mia. kr. svarende til ca. 30,2% af det korrigerede budget. Sidste år på samme tidspunkt var forbrugsprocenten 29,3.

Samlet set forventer udvalgene, at budgettet – på kommuneniveau – vil udvise et mindreforbrug ved årets udgang, jf. nedenfor.

Driftsbudget fordelt pr. udvalg:

Nettobudget i 1.000 kr.	Korr. budget 2025	Forbrug pr. 30.04.25	Forbrugs-pct. 30.04.25	Forvaltningens forventning om mindre/merforbrug	Afvigelse ift. korr. budget
Økonomi	732.418	229.030	31,3	Balance	0

Arbejdsmarked	1.554.679	478.413	30,8	Mindreforbrug	-15.000 - -25.000
Børne- og uddannelse	1.380.532	389.007	28,2	Balance	-9.900
Kultur, Idræt og Medborgerskab	110.669	39.002	35,2	Balance	0
Sundhed	535.031	103.352	19,3	Balance	-1.500
Social, Senior og Handicap	1.390.087	443.854	31,9	Balance	0
Erhverv og Grøn vækst	39.355	21.598	54,9	Balance	0
Teknik, By og Bolig	252.062	108.895	43,2	Balance	500
Natur, Klima og Miljø	38.644	6.017	15,6	Balance	0
Drift i alt	6.033.478	1.819.167	30,2	Balance	-25.900 - -35.900

1) Et generelt mer- eller mindreforbrug på landsplan vil medføre, at kommunerne midtvejsreguleres i forhold til den gennemsnitlige udvikling i hele landet. Ved årets slutning overføres et evt. mindre- eller merforbrug til kommende år med henblik på efter- og midtvejsregulering. Der forventes på nuværende tidspunkt et mindreforbrug i størrelsesordenen -15 til -25 mio. kr. vedrørende overførselsområdet.

Der er på nuværende tidspunkt ikke taget højde for finansiering, i årene 2025-2029, af politisk besluttede initiativer, væsentligst Kystsikring i Gråsten, Landsstævne (DGI) i 2029 og opførelse af yderligere studieboliger. Økonomiudvalget behandler, på maj/juni møderne, forslag til finansiering af de ovennævnte initiativer med henblik på 2. bevillingsrevision 2025 og det administrative budgetoplæg for årene 2026-2029.

Servicevækstrammen:

Det oprindelige budget på servicevækstområdet angiver sigtepunktet til servicevækstrammen 2025 for kommunerne. Sønderborg Kommunes servicevækstramme er på 4,175 mia. kr. i 2025.

Jævnfør det korrigerede budget 2025 (inkl. byrådsbeslutninger pr. 30. april 2025) udgør serviceudgifterne i alt 4,162 mia. kr. Rammen er således overholdt.

Det skal bemærkes, at drifts- og anlægsoverførslerne m.m. fra regnskabsåret 2024 indgår i budgetbalancen.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har bemyndigelse til at sanktionere de kommuner, der ikke overholder servicevækstrammen, hvis kommunerne under ét ikke overholder den aftalte servicevækstramme.

Regnskabssanktionen vil ske med 60 % individuelt og 40 % kollektivt.

Anlægsvirksomheden:

Det samlede anlægsresultat (netto) ultimo april 2025 viser et forbrug på knap 74 mio. kr. svarende til en forbrugsprocent på ca. 25% af det korrigerede budget.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Taget til efterretning.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Bilag

Byrådet - LIS 2025 pr. ult. april 2025

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 16: Lukket: Godkendelse af prioritering af byggemodninger 2025

25/7820

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 17: Godkendelse af Sønderborg Kommunes deltagelse i ansøgningsrunde

25/5242

Sagsresumé

Sønderborg Kommune har mulighed for at ansøge Erhvervsstyrelsen og Plan- og Landdistriktsstyrelsen om udpegning af en industripark med frist den 15. maj 2025. Der sigtes mod at udpege i alt fem større industriarker forbeholdt produktionserhverv i Danmark ultimo 2025. Ansøgningen skal være bakket op af et robust flertal i Byrådet for at komme i betragtning.

Forudsat Økonomiudvalgets anbefaling vil forvaltningen indsende en ansøgning om udlæg af industripark for et område ved Kværs biogasanlæg.

Hvis ansøgningen imødekommes, skal kommunen være parat til at prioritere planlægning og anlæg af industriparken. Det indebærer blandt andet lokalplan, kommuneplantillæg med supplerende grundvandsredegørelse, spildevandstillæg samt evt. miljøvurdering, opkøb af jord, anlæg af veje og forsyningsledninger i området samt nødvendige udbygninger i nærområdet.

Udpegning af en industripark inden for det energiteknologiske område i Sønderborg Kommune flugter med Byrådets Vision 2022-2025 ved dels at understøtte det strategiske fokus på den grønne omstilling gennem fyrtårnsprojektet Project Zero. Dels at fremme den grønne erhvervsudvikling og skabe Danmarks bedste grønne erhvervsmiljø.

Økonomiudvalget blev orienteret om ansøgningsrunden for industriarker den 23.04.2025.

Sagen forelægges til Byrådets beslutning.

Punktet lukkes med henvisning til forvaltningslovens § 27, stk. 4, nr. 5, idet offentliggørelse vil kunne risikere at kompromittere kommunens proces på et tidligt stadium i forhold til de lodsejere, hvis ejendomme potentielt inddrages samt hensynet til at beskytte kommunens politiske beslutningsproces ved oprettelsen af en industripark. Sagen kan åbnes, når lodsejerne er informeret om aktuelle projekter eller såfremt der meddeles afslag på ansøgningen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet godkender

- deltagelse i ansøgningsrunde om industriarker med et areal på omkring 33 hektar ved Felstedvej, Kværs.

Sagsfremstilling

Erhvervsministeriet samt By-, Land- og Kirkeministeriet har inviteret landets kommuner til at ansøge om udlæg af industriarker. Ansøgningen skal afleveres i en indmeldingsrunde senest den 15. maj 2025. Det er væsentligt, at der er bred politisk opbakning til ansøgningen.

Industriarker

I en national, politisk aftale om "Rød løber for produktionsvirksomheder" fremgår det, at der sigtes mod at udpege fem større, sammenhængende arealer til industriarker forbeholdt produktionserhverv i Danmark. Industriarkerne skal give produktionsvirksomheder nemmere adgang til arealer, der er egnet til nybyggeri. Det er væsentligt at arealerne rummer den nødvendige erhvervsmæssige infrastruktur, herunder blandt andet el, vand, transport og afledning af spildevand.

Industriparker vil blive udpeget som statslige arealreservationer med en solnedgangsklausul på fem år. Den fysiske planlægning af parkerne skal forestås af kommunerne efter planlovens regler. Industriparker kan være nye eller eksisterende, ubebyggede erhvervsområder. Der er ingen krav til arealets størrelse, men mulighed for senere udvidelse opfattes positivt.

Erhvervsinteresse

Lokale virksomheder i kommunen bakker op om deltagelse i ansøgningsrunden, se vedlagte støtteerklæring. En ny industripark for virksomheder inden for styrkepositionen på det energiteknologiske område vil således skabe synergier mellem eksisterende virksomheder, nye virksomheder og udefrakommende virksomheder. Industriparken vil spille sammen med det nyetablerede STEAR, der er et offentligt-privat samarbejde med indsatser for iværksættere inden for Energy & Tech. Nye virksomheder, der er udviklet gennem STEAR, vil kunne trække på erfaring fra eksisterende virksomheder, og omvendt vil eksisterende virksomheder kunne trække på den seneste viden fra nye virksomheder.

Sønderborg Kommunes Erhvervsservice fungerer som virksomhedernes indgang til myndighedsbehandlingen samt råd og vejledning i virksomhedsforhold. Erhvervsservice er de lokale virksomheders "one-stop-shop" i forhold til behandling af forespørgsler og ansøgninger. Når kommunen vil skulle prioritere en struktur for håndtering af henvendelser om etablering i industriparken, er der således via Erhvervsservice et grundlag at bygge ovenpå.

Indhold i ansøgningen

Der ansøges om et areal til industripark nær Kværs biogasanlæg (se vedlagte kort).

Forvaltningen har undersøgt mulighederne for også at søge for et område ved Nordborg. Efter en konkret gennemgang af mulige arealer er konklusionen, at grundlaget for en ansøgning ikke er til stede. Et område til industripark skal være interessant i national sammenhæng, og her er områdets størrelse og den eksisterende infrastruktur væsentlig. Forvaltningens dialog med virksomheder viser desuden, at nærhed til E45 spiller en afgørende rolle. Derfor må det konstateres, at Nordals ikke lever op til kriterierne for at ansøge om en industripark.

Det valgte område ved Kværs har med et areal på cirka 33 hektar rummelighed til flere virksomheder. Der er tale om udlæg af nyt erhvervsområde, som ligger i forbindelse med et eksisterende biogasanlæg.

Udlæg af området til industripark vil kræve en særlig planlægningstilladelse, da der er tale om et nyt arealudlæg til byzone uden sammenhæng til eksisterende byzone. Det er forventningen, at den eksisterende adgangsvej for lastbiltrafik til Kværs Biogasanlæg kan anvendes til adgangsvej til industriparken. Placeringen tæt på Sønderborg-motorvejen og E45 er god i forhold til synlighed og tilgængelighed videre ud i Danmark og Europa. Ved nærmeste tilkørsel til motorvejen kan der blive behov for at etablere til- og frakørsel fra østlig retning. Vejdirektoratet oplyser i forbindelse med ansøgningsmaterialet, at de normalt forudsætter, at en eventuel ombygning af statsvej gennemføres uden udgifter for Vejdirektoratet.

Der er få beboelsesejendomme i nærheden, og området er allerede påvirket af motorvej og biogasanlægget. Landskabet er relativt fladt og egnet til større byggerier, hvilket gør det muligt at afskærme med levende hegn.

Lodsejerdialog

Ansøgningsområdet ligger på privat ejede arealer. Dialog med lodsejere udskydes til afklaring fra styrelserne på om Sønderborg Kommunes ansøgning kommer i betragtning. Den korte tidsfrist for opgaven hindrer mulighed for grundig dialog med lodsejere forud for ansøgningen.

Etablering af industriparken vil kræve forhandling med lodsejere om opkøb af jorden. Hvis der ikke kan opnås frivillige aftaler, kan der blive behov for at benytte muligheden for ekspropriation, hvilket kræver at der er udarbejdet lokalplan for industriparken.

Konsekvenser og muligheder ved ansøgning

Hvis Sønderborg Kommune ansøger og får udpeget en industripark vil det øge mulighederne for investeringer fra produktionsvirksomheder. Det stiller dog også krav til kommunens erhvervsservice. Det er således væsentligt, at kommunen prioriterer en struktur for håndtering af henvendelser om etablering af nye virksomheder i industriparken.

I forbindelse med ansøgningen skal kommunen tilkendegive, at kommunen efterfølgende vil forestå den nødvendige planlægning. Der er således en forventning om at kommunen prioriterer planlægning samt investeringer i nødvendig infrastruktur. Det indebærer blandt andet lokalplan, kommuneplantillæg med supplerende grundvandsredegørelse, spildevandstillæg samt evt. miljøvurdering, opkøb af jord, anlæg af veje og forsyningsledninger i området samt nødvendige udbygninger i nærområdet. Det kan derfor blive nødvendigt at nedprioritere andre opgaver i forvaltningen eller tilføre ressourcer, hvis der udpeges en industripark. Det vurderes, at plangrundlaget til en industripark vil kræve et ressourcetræk på cirka et årsværk. Hertil kommer ressourcer til eventuelt jordkøb, anlægsarbejder mm. Det bemærkes at plangrundlaget skal være udarbejdet inden for fem år.

Virksomheder, der ønsker at etablere sig i en udpeget industripark, bliver omfattet af en statslig "one-stop-shop", hvor der blandt andet er fastsat et sagsbehandlingsloft på 18 måneder. Den kommunale myndighed ventes at bidrage til den hurtige sagsbehandling eller overlevere de kommunale godkendelser til one-stop-shoppen. Grønne produktionsvirksomheder og produktionsvirksomheder med investering på min. 100 mio. kr. vil blive omfattet af one-stop-shoppen uanset om de placerer sig i en industripark eller et andet sted.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser. Forvaltningen bemærker, at sagen kan medføre udgifter til eksempelvis jordkøb og anlægsarbejder m.m., hvortil der ikke er peget på finansiering.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Bilag

Kortbilag industripark

Hensigtserklæring - Sønderborg Kommune - Industripark

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 18: Generel orientering

22/436

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Økonomiudvalget den 14-05-2025

Taget til efterretning.

Fraværende:

Stefan Lydal

Jimmy Simonsen

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 19: Lukket: Orientering fra formand, medlemmer og direktion

22/436

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen

Punkt 20: Lukket: Underskriftsside 14-05-2025

22/445

Fraværende Stefan Lydal, Jimmy Simonsen